УДК 330.123.6:34

О. С. МАРЧЕНКО
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економічної теорії
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого, Харків
ol.mar4encko2011@yandex.ua
ORCID ID: 0000-0003-4761-9620

ЮРИДИЧНИЙ КОНСАЛТИНГ У СИСТЕМІ ПРАВОВОЇ ЕКОНОМІКИ[1]

Розкрито зміст правової економіки у широкому та вузькому розумінні. Охарактеризовано роль юридичного консалтингу як форми платної правової допомоги та суспільного регулятора економічної поведінки суб'єктів господарювання. Обґрунтовано загальні, інфраструктурні і вмінені функції юридичного консалтингу.

Ключові слова: економіка, право, правова економіка, правова допомога, юридичний консалтинг, функції юридичного консалтингу.

JEL Classification: D40, K0, K42.

Постановка проблеми. У правовій економіці юридичний консалтинг є спеціальним каналом поширення правових знань та інформації, що є важливим напрямом формування у суспільстві правової культури, забезпечення правової поведінки фізичних та юридичних осіб. Зазначене актуалізує дослідження змісту та чинників розвитку юридичного бізнесу, системи його функцій як суспільного інституту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасний період правова економіка є об'єктом міждисциплінарних наукових досліджень – економічних, юридичних, соціологічних, теоретичні здобутки та висновки яких є методологічним фундаментом визначення її багатоаспектного змісту, розкриття

[1] Роботу виконано в межах цільової комплексної програми «Соціально-економічна модернізація України та формування інноваційної моделі розвитку» (№ державної реєстрації 0111u000961) та фундаментального дослідження «Науково-теоретичні проблеми формування, розвитку та інституційної побудови правової економіки в Україні» за рахунок видатків державного бюджету (№ державної реєстрації 0115U000326).

© Марченко О. С., 2016

головних характеристик та обґрунтування напрямів і чинників розвитку. Значний внесок у теорію правової економіки належить науковцям кафедри економічної теорії Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, серед яких: І. А. Вовк, К. Г. Губін, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська, О. О. Набатова, Л. В. Нечипорук О. В. Овсієнко, О. О. Чуприна, Л. С. Шевченко [1–10]. Економіко-організаційні аспекти юридичного бізнесу та ринку юридичних послуг розкрито у працях О. А. Карлової, О. М. Левковець, О. О. Хохуляк, Л. С. Шевченко [11–14].

Формулювання цілей. Метою статті є розкриття суспільної ролі юридичного консалтингу як складової правової економіки та форми правової допомоги.

Виклад основного матеріалу. У змісті категорії «правова економіка» сполучаються соціально-економічні та правові аспекти економічної поведінки суб'єктів господарювання. У цьому понятті знаходить відображення, по-перше, регулююча роль права щодо економіки, по-друге, визначеність права економічними відносинами та його спрямованість на забезпечення їх ефективного здійснення. Отже, вихідними категоріальними клітинками, які є науковим інструментарієм визначення змісту правової економіки, є поняття економіки та права.

Економічна теорія трактує поняття «економіка» як систему економічних відносин між людьми з приводу вибору оптимального способу використання обмежених ресурсів з метою якнайкращого задоволення необмежених потреб.

У змісті категорії «право» сполучаються його філософські і прикладні (нормативні) аспекти. О. Мартишин, аналізуючи нормативізм, соціологічний позитивізм, філософське розуміння права, теорії позитивного права як класичні типи праворозуміння, вказує на зв'язок філософського і прикладного (нормативного) розуміння права: «Філософське розуміння права як і теорії позитивного права, з якими його нерідко плутають і зближують, передбачає існування діючого права і орієнтоване на нього» [15, с. 97]. Як підкреслює О. Грищук, у сучасних юридичних дослідженнях поняття права вже не зводять до сукупності правових норм, які виражають волю держави і забезпечуються її примусовими санкціями, а визначають через надпозитивні соціальні регулятори – справедливість, норми моралі, звичаї, традиції, принципи права, які є категоріями природного права [16, с. 21].

У філософському розумінні право – це «сукупність етичних спільних цінностей (справедливість, порядок, моральність, правдивість, вірність, надійність тощо), що у першості базувалися на ідеї рівності: рівним зобов'язанням повинні відповідати рівні права… сукупність правил, що регулюють людські відносини» [17, с. 357–358]. Виходячи із філософського підходу до характеристики права та розуміння економіки як економічної поведінки, *правова економіка* – це система економічних відносин суб'єктів господарювання, упорядкованих і скоординованих визначеними і визнаними суспільством чи

суспільними групами спільними цінностями (економічними, соціальними, моральними тощо) як регуляторами (правилами) економічної поведінки, що забезпечують їх рівні права, можливості, свободу і справедливість у процесі суспільної співпраці. Трактування правової економіки, що пропонується, розкриває її зміст *у широкому розумінні*, який має економічні, соціальні, правові, моральні та інші характеристики.

За нормативістським підходом право є сукупністю норм, що забезпечуються і охороняються державою та виражають її волю. Відповідно до такого (прикладного) визначення права та *правова економіка у вузькому розумінні – це економіка, що регламентується державою*. Це економічна поведінка суб'єктів господарювання, яка здійснюється у правовому полі, визначеному чинним законодавством, це система господарювання під регулюючим впливом держави.

Категоріальна модель правової економіки у широкому і вузькому розумінні подана на рисунку.

Рис. Категоріальна модель правової економіки

Слід підкреслити, що правова економіка у вузькому розумінні як економічна поведінка суб'єктів господарювання, що регулюється державою, характеризується певними неспроможностями («провалами») цього суспільного регулятора, що обумовлює необхідність активізації та значного підвищення ролі інших елементів системи суспільних регуляторів економіки, зокрема громадянського суспільства.

Однією із базових умов правової економіки є формування та розвиток ефективної системи професійної правової допомоги фізичним і юридичним особам як економічним агентам з метою забезпечення правомірності їх економічної поведінки. У ст. 59 Конституції України визначено, що кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно [18]. Визначаючи зміст правової допомоги, Н. В. Хмелевська обґрунтовано вказує, що вона має місце у межах, які визначають значення права як: здійснюваної державою форми законодавства, системи встановлених або санкціонованих державою загальнообов'язкових правил (норм) поведінки; інтересів певної особи, суспільної групи, які спираються на закон, релігійні постулати, давні звичаї тощо, обумовлені постановою держави, установи тощо, захист інтересів і можливості особи щодо участі у чому-небудь, одержання чогось тощо; обумовлених певними обставинами підстави, здатності, можливості, робити, чинити що-небудь, користуватися чим-небудь [19, с. 147].

М. В. Удод і Ю. Г. Рябочиць вважають, що правову допомогу у широкому розумінні доцільно було б визначити як діяльність, спрямовану на реалізацію та захист прав, свобод і законних інтересів зацікавлених суб'єктів, яка здійснюється уповноваженими на те особами чи органами в порядку і формах, не заборонених законодавством, пов'язана із застосуванням правових норм; у вузькому розумінні правову допомогу варто розглядати як правові заходи, що здійснюються уповноваженими суб'єктами для забезпечення правильної орієнтації в чинному законодавстві конкретною особою, яка перебуває у складних життєвих обставинах та потребує сторонньої допомоги [20].

Правова допомога як форма практичної юридичної діяльності може бути безоплатною і платною. Безоплатна правова допомога гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів та інших джерел. У ст. 3 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» закріплено право на безоплатну правову допомогу як гарантовану Конституцією України можливість громадянина України, іноземця, особи без громадянства, у тому числі біженця чи особи, яка потребує додаткового захисту, отримати в повному обсязі безоплатну первинну правову допомогу, а також можливість певної категорії осіб отримати без-

оплатну вторинну правову допомогу у випадках, передбачених цим Законом [21]. Безоплатна правова допомога поділяється на:

– первинну – вид державної гарантії, що полягає в інформуванні особи про її права і свободи, порядок їх реалізації, відновлення у випадку їх порушення та порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Безоплатна первинна правова допомога включає надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань; складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру); надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації;

– вторинну – вид державної гарантії, що полягає у створенні рівних можливостей для доступу осіб до правосуддя. Безоплатна вторинна правова допомога включає: захист; здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; складення документів процесуального характеру.

Таким чином, безоплатна правова допомога (первинна і вторинна) є державною гарантією, яка забезпечує реалізацію та захист їх прав і свобод та рівний доступ до правових знань та інформації.

Платна правова допомога суб'єктам господарювання і населенню у формі надання юридичних послуг є функцією юридичного консалтингу як підприємницької діяльності фахівців з права, метою якої є досягнення певного правового результату та отримання прибутку.

Використання господарюючими суб'єктами послуг юридичного консалтингу сприяє, по-перше, досягненню ними певного рівня адаптивної ефективності, тобто здатності оптимально функціонувати в системі правил і норм ринкової економіки на базі засвоєння і використання правових знань та інформації. По-друге, послуги юридичного консалтингу сприяють підвищенню ефективності використання ресурсів бізнесу, тобто його алокаційній ефективності.

Роль юридичного консалтингу як фактора підвищення адаптивної й алокаційної ефективності господарюючих суб'єктів свідчить про його регулюючий вплив на соціально-економічні відносини в цілому, що дає підстави включити його у систему суспільних регуляторів економічної поведінки. Отже, юридичний консалтинг є складовою правової економіки та чинником її ефективності. Але слід підкреслити, що у певних умовах, що визначаються зовнішніми і внутрішніми національними і міжнародними факторами, юридичний консалтинг може мати негативний вплив на формування і функціонування правової економіки.

Надання юридичних послуг здійснюється юридичними фірмами та індивідуально практикуючими юристами, які є суб'єктами юридичного бізнесу, функції якого слід розділити на загальні і спеціальні.

Загальні функції юридичного бізнесу визначаються його підприємницькою природою. Це бізнес-функції, серед яких: пошуки та певні комбінації ресурсів, антивитратна (мінімізації витрат), забезпечення прибутку, інноваційна та інші. Спеціальні функції юридичного бізнесу є головними напрямами реалізації його призначення (суспільної ролі) як соціального інституту, яке на мікроекономічному рівні полягає у сприянні досягненню цілей фізичних і юридичних осіб у правовому полі шляхом надання їм правової допомоги; на макроекономічному рівні – у забезпеченні і захисті правопорядку у всіх сферах людської діяльності.

Система спеціальних функцій юридичного бізнесу включає:

– власні функції, які розкривають його зміст як професійної діяльності юристів із забезпечення суб'єктів господарювання і населення необхідними правовими знаннями й інформацією – це: а) накопичувальна функція – одержання, збереження і нагромадження головного ресурсу юридичного консалтингу – правових знань та інформації; б) ретранслююча функція – здійснення юристами діяльності з передавання необхідних професійних знань і інформації;

– інфраструктурна функція мінімізації трансакційних витрат, яка реалізується через діяльність юристів, спрямовану на забезпечення ефективних угод на ринку. В умовах інформаційної асиметрії ринкова ціна перестає бути єдиним і достатнім джерелом інформації для суб'єктів господарювання. Поряд із ціновими сигналами, що визначають їх економічну поведінку, все значнішу роль починають відігравати нецінові сигнали, до яких належать знання й інформація, що є змістом професіональних порад, рекомендацій, проектів юристів. Використання економічними суб'єктами юридичних послуг юристів є чинником подолання недосконалості інформації та сприяє економії трансакційних витрат;

– вмінені (поставлені) функції, як-то: 1) реалізація функцій права: а) загальносоціальних, до яких належать: інформаційно-пізнавальна; ціннісно-орієнтувальна; ідеологічно-виховна; культурно-історична; комунікативно-компромісна функції; б) суто юридичних функцій – регулятивної, охоронної, захисної [22]; 2) раціоналізуюча функція, яка характеризується тим, що правові знання та інформація, які передаються економічним агентам у процесі юридичного обслуговування, є найважливішими чинниками досягнення ними певних економічних результатів, раціоналізації бізнес-процесів, підвищення ефективності менеджменту тощо; 3) інноваційна функція, реалізація якої спрямована на: по-перше, розробку юридичних новацій та інноваційних юридичних послуг; по-друге, формування правового простору інноваційної ді-

яльності економічних агентів, правового захисту інновацій та інноваторів; 4) регулююча функція – юридичний бізнес безпосередньо впливає на економічну поведінку суб'єктів господарювання, спрямовує її на оптимізацію використання ресурсів у правовому середовищі.

Висновки. Таким чином, спираючись на категорії економіки та права, правову економіку слід визначити: у широкому розумінні як систему економічних відносин суб'єктів господарювання, упорядкованих і скоординованих визначеними і визнаними суспільством чи суспільними групами спільними цінностями як регуляторами (правилами) економічної поведінки, що забезпечують їх рівні права, можливості, свободу і справедливість у процесі суспільної співпраці; у вузькому розумінні – це система господарювання у правовому полі, визначеному чинним законодавством. Юридичний консалтинг, як підприємницька форма практичної діяльності юристів з надання правової допомоги з метою досягнення правового результату та отримання прибутку, є необхідним елементом правової економіки та регулятором економічної поведінки суб'єктів господарювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вовк І. А. Як право впливає на економічні відносини: аналіз стадії правового регулювання / І. А. Вовк // Економічна теорія та право. – 2015. – № 3. – С. 89–101.
2. Губін К. Г. Економіко-правові засади розвитку правової економіки в українській системі формування доходів / К. Г. Губін // Екон. теорія та право. – 2016. – № 1. – С. 67–75.
3. Гриценко О. А. Верховенство права в контексті економічної теорії / О. А. Гриценко // Екон. теорія та право. – 2015. – № 3. – С. 77–89.
4. Камінська Т. М. Економічні та правові засади функціонування лікарняних кас у медичному страхуванні / Т. М. Камінська // Екон. теорія та право. – 2014. – № 1. – С. 111–121.
5. Набатова О. О. Поведінковий підхід до економічного аналізу права / О. О. Набатова // Екон. теорія та право. – 2016. – № 2. – С. 67–79.
6. Нечипорук Л. В. Особливості формування страхового ринку в контексті створення правової економіки (на прикладі України і Грузії) / Л. В. Нечипорук, Л. Лордкіпанідзе // Екон. теорія та право. – 2016. – № 1. – С. 56–66.
7. Овсієнко О. В. Правова економіка: зміст та засади функціонування / О. В. Овсієнко // Екон. теорія та право. – 2015. – № 2. – С. 100–109.
8. Шевченко Л. С. Доступність вищої освіти в контексті імплементації Закону України «Про вищу освіту» / Л. С. Шевченко // Екон. теорія та право. – 2015. – № 4. – С. 88–97.
9. Економічна теорія : навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін. ; за заг. ред. Л. С. Шевченко. – Х. : Право, 2016. – 268 с.
10. Круглий стіл «Досягнення та поразки України на шляху розбудови правової економіки» // Екон. теорія та право. – 2016. – № 2.

11. Карлова О. А. Проблеми функціонування регіонального ринку юридичних послуг в умовах міжнародної інтеграції [Електронний ресурс] / О. Карлова. – Режим доступу: http://mmgh.kname.edu.ua/images/Karlova/29086-56061-1-pb.pdf.
12. Хохуляк О. О. Ринок юридичних послуг в Україні: проблеми та перспективи [Електронний ресурс] / О. О. Хохуляк. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/sre/2011_7/39.pdf.
13. Левковець О. М. Юридичні послуги у сфері інтелектуальної власності: економічна та соціальна ефективність / О. М. Левковець // Екон. теорія та право. – 2016. – № 3. – С. 67–79.
14. Шевченко Л. С. Юридичний маркетинг: від теорії до практики / Л. С. Шевченко // Екон. теорія та право. – 2016. – № 2. – С. 67–79.
15. Мартышин О. Классические типы правопонимания и «новые теории права» / О. Мартышин // Право України. – 2010. – № 4. – С. 92–99.
16. Грищук О. Принципи права: філософсько-правовий вимір / О. Грищук // Вісн. Львів. ун-ту. Серія юрид. – 2015. – Вип. 61. – С. 16–23.
17. Философский энциклопедический словарь. – М. : ИНФРА-М, 1997. – 576 с.
18. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/.
19. Хмелевська Н. В. Розмежування понять «правова допомога» і «юридична допомога» як основа цілісної системи правової допомоги / Н. В. Хмелевська // Вісн. Акад. адвокатури України. – 2012. – № 3. – С.143–148.
20. Удод М. В. Щодо поняття правова допомога [Електронний ресурс] / М. В. Удод, Ю. Г. Рябочиць. – Режим доступу: http://www.stattionline.org.ua/pravo/65/9796-shhodo-ponyattya-pravova-dopomoga.html.
21. Про безоплатну правову допомогу : Закон України № 3460-VI від 02.06.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3460-17.
22. Ісаєва В. В. Функції права: теоретично-правовий аналіз [Електронний ресурс] / В. В. Ісаєва. – Режим доступу : http://kul.kiev.ua/images/chasop/2013_1/yyyyy/45.pdf.

REFERENCES

1. Vovk I. A. (2015) Yak pravo vplyvaie na ekonomichni vidnosyny: analiz stadii pravovoho rehuliuvannia. Ekonomichna teoriia ta pravo.
2. Hubin K. H. (2016) Ekonomiko-pravovi zasady rozvytku pravovoi ekonomiky v ukrainskii systemi formuvannia dokhodiv.
3. Hrytsenko O. A. (2015) Verkhovenstvo prava v konteksti ekonomichnoi teorii. Ekonomichna teoriia ta pravo.
4. Kaminska T. M. (2014) Ekonomichni ta pravovi zasady funktsionuvannia likarnianykh kas u medychnomu strakhuvanni. Ekonomichna teoriia ta pravo.1.
5. Nabatova O. O. (2016) Povedinkovyi pidkhid do ekonomichnoho analizu prava. Ekonomichna teoriia ta pravo.
6. Nechyporuk L. V., Lordkipanidze L. (2016) Osoblyvosti formuvannia strakhovoho rynku v konteksti stvorennia pravovoi ekonomiky (na prykladi Ukrainy i Hruzii). Ekonomichna teoriia ta pravo.

7. Ovsiienko O. V. (2015) Pravova ekonomika: zmist ta zasady funktsionuvannia. Ekonomichna teoriia ta pravo.
8. Shevchenko L. S. (2015) Dostupnist vyshchoi osvity v konteksti implementatsii Zakonu Ukrainy «Pro vyshchu osvitu». Ekonomichna teoriia ta pravo.
9. Shevchenko L. S., Hrytsenko O. A., Marchenko O. S. ta in. (2016) Ekonomichna teoriia: navch. posibnyk. Kh. Pravo.
10. Kruhlyi stil «Dosiahnennia ta porazky Ukrainy na shliakhu rozbudovy pravovoi ekonomiky» (2016). Ekonomichna teoriia ta pravo.
11. Karlova O. A. Problemy funktsionuvannia rehionalnoho rynku yurydychnykh posluh v umovakh mizhnarodnoi intehratsii. Retrieved from: http://mmgh.kname.edu.ua/images/Karlova/29086-56061-1-pb.pdf
12. Khokhuliak O. O. Rynok yurydychnykh posluh v Ukraini: problemy ta perspektyvy. Retrieved from: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/sre/2011_7/39.pdf
13. Levkovets O. M. (2016) Yurydychni posluhy u sferi intelektualnoi vlasnosti: ekonomichna ta sotsialna efektyvnist. Ekonomichna teoriia ta pravo.
14. Shevchenko L. S. (2016). Yurydychnyi marketynh: vid teorii do praktyky. Ekonomichna teoriia ta pravo.
15. Martyshin O. (2010) Klassicheskiye tipy pravoponimaniya i «novyye teorii prava». Pravo Ukraïni.
16. Grishchuk O. (2015) Printsipi prava: filosofsko-pravoviy vimir. Visnik Lvivskogo universitetu. Seriya yuridichna. Vip. 61.
17. Filosofskiy entsiklopedicheskiy slovar (1997). M. INFRA-M.
18. Konstytutsiia Ukrainy. Retrieved from:http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/
19. Khmelevska N. V. (2012) Rozmezhuvannia poniat «pravova dopomoha» i «iurydychna dopomoha» yak osnova tsilisnoi systemy pravovoi dopomohy. Visnyk Akademii advokatury Ukrainy.
20. Udod M. V., Riabochyts Yu. H. Shchodo poniattia pravova dopomoha. Retrieved from: http://www.stattionline.org.ua/pravo/65/9796-shhodo-ponyattya-pravova-dopomoga.html.
21. Zakon Ukrainy «Pro bezoplatnu pravovu dopomohu» № 3460-VI vid 02.06.2011 r. Retrieved from: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3460-17.
22. Isaieva V. V. Funktsii prava: teoretychno-pravovyi analiz. Retrieved from: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2013_1/yyyyy/45.pdf.

Стаття надійшла до редакції 04.10.2016.

О. С. МАРЧЕНКО

доктор экономических наук, профессор, профессор кафедры экономической теории Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого, Харьков

ЮРИДИЧЕСКИЙ КОНСАЛТИНГ В СИСТЕМЕ ПРАВОВОЙ ЭКОНОМИКИ

Раскрыто содержание правовой экономики в широком и узком понимании. Охарактеризована роль юридического консалтинга как формы правовой помощи и обще-

ственного регулятора экономического поведения субъектов хозяйствования. Обоснованы общие, инфраструктурная и вмененные функции юридического консалтинга.

Ключевые слова: экономика, право, правовая помощь, юридический консалтинг, функции юридического консалтинга.

O. S. MARCHENKO

Doctor of Sciences (Economics), professor, professor of the Economic Theory Department Yaroslav Mudryi National Law University, Kharkiv

LEGAL CONSULTING IN THE SYSTEM OF LEGAL ECONOMY

Problem setting. Legal consulting is a special distribution channal of legal knowledge and information in legal economy, that is an important direction for formation legal culture of society, ensuring the legal behavior of individuals and legal entities.

Recent research and publication analysis. A significant contribution to the theory of legal economy belongs to scientists of the Department of economic theory, Yaroslav Mudryi National Law University, including: I. A. Vovk, K. H. Hubin, O. A. Hrytsenko, T. M. Kaminska, O. O. Nabatova, L. V. Nechyporuk, O. V. Ovsienko, O. O. Chuprina, L. S. Shevchenko.

Paper objective. The article's purpose is to reveal the social role of legal consulting as a part of the legal economy and the forms of legal assistance.

Paper main body. The paid legal assistance to business entities and population in the provision of legal services is a function of legal consulting as the business activities of specialists in law, which purpose is to achieve a particular legal result and profit-making. General functions of the legal business are determined by its entrepreneurial nature, special functions are the main directions of realization of its appointment (social role) as a social institution. The system special features of the legal business has its own functions, which reveal its content as the professional activities of lawyers with providing of economic entities and population with the necessary legal knowledge and information, infrastructure function of minimization of transaction costs, imputed (assigned) functions as a social regulator.

Conclusion of the research. Legal consulting, as an entrepreneurial form of practical activities of lawyers for legal aid with the aim of achieving a legal result and profit, is a necessary element of a legal economy and regulator of economic behavior of business entities.

Short Abstract for an article

Abstract. The author has indicated the sense of legal economy in the broad and narrow sense. The article characterizes the role of legal consulting as a form of paid legal assistance and public regulator of economic behavior of business entities. The author substantiates general, infrastructure and imputed functions of legal consulting.

Key words: economics, law, legal economy, legal assistance, legal consulting, legal consulting functions.